

Analyse | kraka

30. juli 2013

Skøn over de samfundsøkonomiske konsekvenser af danskernes ferie

Af Esben Anton Schultz

Dette notat præsenterer en simpel beregning af de samfundsøkonomiske konsekvenser af at afskaffe én feriedag i Danmark. Der foretages desuden et skøn over, hvordan det ville påvirke dansk økonomi, hvis danskere holdt ligeså meget ferie som franskmændene eller lige så lidt ferie som amerikanerne.

Hovedkonklusioner

- Hvis vi holdt mindre ferie i Danmark, ville det reelt medføre øget arbejdstid og dermed styrke dansk økonomi. Det skønnes med nogen usikkerhed, at afskaffelsen af en ekstra feriedag ville øge arbejdsudbuddet med ca. 10.000 personer, forbedre de offentlige finanser med op til 2 mia. kr. årligt og øge BNP med godt 6 mia. kr. årligt. De samfundsøkonomiske gevinster skal dog selvsagt afvejes over for, at mindre ferie medfører et velfærdstab for de berørte danskere.
- I Danmark har man fem ugers lovbestemt, arbejdsgiverbetalt ferie, når man har været ansat i et år. I Frankrig har man seks uger, og Frankrig er dermed det OECD-land, der har den længste lovbestemte, arbejdsgiverbetalte ferie. I USA er arbejdsgivere derimod ikke lovforpligtiget til at betale for de ansattes ferie. I praksis vil man i mange lande dog have mere ferie end den lovfastsatte. Fx har de fleste beskæftigede i Danmark seks uger arbejdsgiverbetalt ferie. Ligeledes havde privatansatte amerikanere i gennemsnit to ugers arbejdsgiverbetalt ferie i 2012. I beregningerne tages forsimpelende udgangspunkt i de lovbestemte, arbejdsgiverbetalte feriedage.
- Hvis der i Danmark blev indført én ekstra uges lovbestemt, arbejdsgiverbetalt ferie som i Frankrig, ville det reducere den samlede arbejdstid og således svække dansk økonomi. Konkret vurderes, at arbejdsudbuddet reduceres med knap 50.000 personer og statens finanser forværres med ca. 10 mia. kr. årligt. Hertil kommer, at BNP ville falde med op til 30 mia. kr. om året.
- Omvendt ville det styrke dansk økonomi betydeligt, hvis vi fjernede al lovbestemt, arbejdsgiverbetalt ferie som i USA og det ikke tilsvarende gav sig udslag i mere overenskomstfastsat ferie. Det ville dog være i strid med EU's regler om, at man i alle EU-lande skal have mindst fire ugers lovbestemt, arbejdsgiverbetalt ferie.

Kontakt

Forskningschef

Esben Anton Schultz

Tlf. 2681 5779/5190 8749

E-mail ess@kraka.org

Samfundsøkonomiske effekter af at afskaffe én feriedag

I det følgende foretages en simpel beregning af, hvordan afskaffelsen af én ekstra feriedag vil påvirke dansk økonomi. Konkret vurderes effekten på arbejdsudbud, statens finanser og BNP.

I praksis er det kun muligt at afskaffe en eller flere feriedage via overenskomstforhandlinger. Her er det blot antaget, at hver fuldtidsbeskæftiget fratages én feriedag om året. Det vil reelt betyde en øget årlig arbejdstid. Hvorvidt der skal ske lønkompensation for den øgede arbejdstid vil ligeledes afhænge af overenskomstforhandlinger. I beregningerne er der antaget fuld aflønning af de ekstra arbejdstimer.

Effekt på arbejdsudbud

Det var i 2012 ca. 2,6 mio. fuldtidsbeskæftigede i Danmark. Afskaffelsen af én feriedag øger som udgangspunkt det samlede arbejdsudbud med ca. 12.000 fuldtidspersoner. En række forhold gør imidlertid, at den faktiske påvirkning kan blive noget mindre. Det skyldes bl.a.:

- at nogle allerede i dag ikke udnytter alle deres feriedage.
- at den længere årlige arbejdstid formentligt ikke påvirker mange selvstændigt erhvervsdrivende.
- at effekten afhænger af, hvilken hverdag den ekstra arbejdsdag lægges. Nogle grupper på arbejdsmarkedet har fx en kortere arbejdstid om fredagen end på uges andre hverdage.
- at nogle ville efterspørge mere ferie (fritid), når deres løn steg som følge af den ekstra arbejdsdag. Det er tale om en såkaldt "velstandseffekt".

Det antages i beregningerne, at ovenstående forhold reducerer arbejdsudbudseffekten med 1/4. Effekten af at afskaffe én feriedag skønnes derfor med nogen usikkerhed at øge arbejdsudbuddet med knap 10.000 personer.

Effekt på de offentlige finanser

Det vurderes, at afskaffelsen af én feriedag kan forbedre de offentlige finanser med ca. 2 mia. kr. om året.

Det er forudsat i beregningerne, at afskaffelsen af feriedagen ikke slår igennem på den satsreguleringsprocent, som bl.a. bruges til årligt at regulere overførselsindkomster. Det kræver formentlig en ændring af den såkaldte standardarbejdstid, som indgår i opgørelsen af den lønudvikling, der ligger til grund for satsreguleringen.

En forøgelse af antallet af præsterede timer i den offentlige sektor vil på kort sigt betyde højere udgifter. I beregningerne er det antaget, at antallet af præsterede timer i det offentlige ikke ændres. Når offentligt ansatte øger deres årlige arbejdstid, kræver det hermed som udgangspunkt, at antallet af ansatte i den offentlige sektor reduceres på sigt (eller at andre udgifter reduceres tilsvarende). Sagt med andre ord, så vil afskaffelsen af én feriedag kun kunne styrke de offentlige finanser med 2 mia. kr., hvis ikke fx kommuner skal kompenseres for øgede lønudgifter.

Effekt på BNP

I 2012 var det danske BNP på 1.824 mia. kr. Afskaffelsen af én feriedag vil som udgangspunkt øge det danske BNP med godt 8 mia. kr. om året. Der er dog en række forhold, som trækker i retning af, at den faktiske effekt på BNP formentligt er noget mindre end 8 mia. kr. Det drejer sig bl.a. om de forhold, som også reducerede arbejdsudbudseffekten.

Det antages, at disse forhold reducerer effekten på BNP med 1/4. Det skønnes derfor med usikkerhed, at afskaffelsen af én feriedag vil øge BNP med ca. 6 mia. kr. om året.

Konsekvenser for dansk økonomi, hvis danskerne havde ligeså meget ferie som i Frankrig eller ligeså lidt som i USA.

I det følgende foretages et groft skøn over, hvordan det ville påvirke dansk økonomi, hvis danskerne havde ligeså meget ferie som i Frankrig eller ligeså lidt som i USA. Skønnene er baseret på de beregnede effekter ovenfor. Det er antaget, at effekterne kan opskaleres til at omfatte flere feriedage og desuden er gældende for den omvendte situationen, hvor man indfører flere feriedage.

I Danmark har man fem ugers lovbestemt, arbejdsgiverbetalt ferie, når man har været ansat i et år. Det har man også i Sverige, Norge og Finland. I Frankrig har man derimod seks uger, og Frankrig er således det OECD-land, der har den længste lovbestemte, arbejdsgiverbetalte ferie. I den modsatte ende af skalaen ligger USA, hvor arbejdsgivere ikke lovforpligtiget til at betale for de ansattes ferie.

I praksis vil man i mange lande dog have mere ferie end den lovfastsatte. Fx har de fleste beskæftigede danskere mindst seks uger arbejdsgiverbetalt ferie. Ligeledes havde privatansatte amerikanere i gennemsnit to ugers arbejdsgiverbetalt ferie i 2012. I beregningerne tages forsimpelende udgangspunkt i de lovbestemte, arbejdsgiverbetalte feriedage.

Beregningerne er vist i tabel 1. Hvis man i Danmark indførte en ekstra uges lovbestemt, arbejdsgiverbetalt ferie som i Frankrig, ville det svække dansk økonomi. Konkret vurderes, at arbejdsudbuddet reduceres med knap 50.000 personer og statens finanser forværres med ca. 10 mia. kr. årligt. Hertil kommer, at BNP ville falde med 30 mia. kr. om året.

Omvendt ville det styrke dansk økonomi betydeligt, hvis vi fjernede al lovbestemt, arbejdsgiverbetalt ferie som i USA og det ikke tilsvarende gav sig udslag i mere overenskomstfastsat ferie. Arbejdsudbuddet ville stige med knap 250.000 personer, statens finanser ville blive forbedret med ca. 50 mia. kr. om året og BNP ville stige med 150 mia. kr. om året.

Hvis man alternativt lægger til grund, at amerikanerne reelt har to ugers arbejdsgiverbetalt ferie, bliver de samfundsøkonomiske gevinster af at have ligeså lidt ferie som i USA tilsvarende nedjusteret.

Disse to USA-scenarier er dog næppe realistiske, bl.a. fordi de strider mod EU's regler om, at man i alle EU-lande skal have fire ugers lovbestemt, arbejdsgiverbetalt ferie.

Tabel 1: Konsekvenser for dansk økonomi, hvis der i Danmark var samme antal lovbestemte, arbejdsgiverbetalte feriedage som i Frankrig og USA

	Frankrig	USA	USA
Antal lovbestemte, betalte feriedage	30	0	
Faktiske antal betalte feriedage*			10
Arbejdsudbud (1.000 personer)	-50	250	150
Statens finanser (mia. kr.)	-10	50	30
BNP (mia. kr.)	-30	150	90

Anm.: *Det gennemsnitlige antal arbejdsgiverbetalte feriedage blandt privatansatte i USA i 2012.

Kilde: Center for Economic and Policy Research. No-Vacation Nation Revisited. 2013 og egne beregninger.